

Recollida de roba i joguines en un centre escolar per fer-la arribar a un punt d'intercanvi Renova

LA INICIATIVA

L'objectiu d'aquest projecte és conscienciar l'alumnat i el professorat del centre educatiu sobre l'impacte ambiental i social de les indústries de la moda i les joguines i promoure la reducció del consum d'aquests productes. El centre educatiu col·laborarà de manera activa en la recollida de roba i joguines, articles que es bescanviaran en un mercat d'intercanvi proper organitzat en un punt d'intercanvi Renova.

“Renova la teva roba!” i “Renova les teves joguines!” són iniciatives per fomentar el consum responsable, la sostenibilitat i la prevenció de residus en l'ús de la roba i les joguines a través de l'intercanvi. S'impulsen a iniciativa d'entitats, associacions i equipaments de la ciutat, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, i es porten a terme el maig i el novembre de cada any.

Proposem també un seguit de recursos (vegeu l'ANNEX) per tal d'aprofundir, si es desitja, en l'impacte ambiental i en les persones d'aquestes indústries, incloent la fabricació de la roba i les joguines, el consum que en fem i com es tracten quan ja no ens serveixen.

PRESENTACIÓ DEL REPTE

Es proposa que el centre educatiu esdevingui un punt de recollida de roba i joguines que posteriorment es bescanviaran en un mercat d'intercanvi organitzat per Renova.

OBJECTIUS DE LA INICIATIVA

- Allargar la vida útil de diversos objectes d'ús quotidià.
- Sensibilitzar la comunitat educativa sobre la prevenció de residus.
- Facilitar el consum responsable i conèixer-ne diverses alternatives.
- Fomentar el treball en xarxa i comunitari.

INTRODUCCIÓ

LA ROBA I EL SEU IMPACTE

S'estima que, a Catalunya, cada persona consumeix entre 21,5 i 26 kg de tèxtils a l'any, i tan sols es recullen selectivament l'11 % dels residus tèxtils que es generen, un percentatge molt allunyat del d'altres fraccions de residus. Això implica que, anualment, més de **147.000 tones de residus tèxtils s'incineren o es llencen a un abocador**¹. En resum, quasi tota la roba que es consumeix s'acaba llençant.

A més, després del sector de l'energia², la indústria de la roba és la segona més contaminant del planeta, sent la responsable del 20 % de la contaminació industrial de l'aigua a tot el món i del 10 % de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, entre d'altres impactes. I es preveu que aquests valors continuïn augmentant.³

El model de consum actual és un dels principals responsables de la situació d'emergència climàtica en què ens trobem avui en dia. Un consum desmesurat i poc reflexiu que genera infinitat de residus, consumeix massa energia i recursos, deslocalitza i allunya la producció del consum i ens porta a no valorar tot el que tenim.

Com a resposta a aquest model, fa temps es va forjar el terme *consum responsable*. Un consumidor o consumidora responsable és aquella persona que, a l'hora de comprar, ho fa de manera moderada, informada, reflexiva i conscient i que, davant d'una oferta de consum, té en compte criteris ambientals, socials i econòmics.⁴

Convidar els alumnes a reflexionar sobre els seus hàbits i maneres de consumir, analitzar-los i proposar noves alternatives és un primer pas imprescindible per assolir una verdadera transició cap a un consum més conscient a la societat, alhora que se'ls reconeix com a agents de canvi i educadors.

¹ [Agència de Residus de Catalunya](#)

² [Statista](#)

³ [Climaterra.org](#)

⁴ [Agència Catalana del Consum](#)

LES JOGUINES I EL SEU IMPACTE

Actualment, a l'Estat espanyol cada infant rep, de mitjana, 10 joguines a l'any, una xifra relativament moderada si es compara amb les 43 dels Estats Units o les 39 del Regne Unit¹.

El consum actual de joguines dista molt de ser sostenible. Es calcula que, a tot el món, el 80 % de les joguines acaben en un abocador, incinerades o als oceans. A França, sense anar gaire lluny, s'estima que anualment es llencen més de 40 milions de joguines².

Les zones de producció i les de consum de les joguines estan molt distanciades entre sí; és a dir, que cal transportar-les a grans distàncies, la qual cosa fa augmentar molt la seva petjada de carboni.

Pel que fa a la producció, veiem que es porta a terme principalment en tres països: Indonèsia, Tailàndia i principalment la Xina, que n'acumula el 70 % de la producció mundial.

El consum de joguines es reparteix d'una altra manera: Amèrica del Nord en consumeix el 40 %; Europa i Àsia, el 20 %, i Àfrica només representa l'1 % del consum global de joguines³.

Cal repensar el nostre model de consum i reduir la quantitat de joguines que comprem, triant només aquelles amb què els infants puguin jugar durant més temps, ja sigui per la seva durabilitat o per la seva versatilitat. També caldria parlar d'atenció als materials amb els quals estan fabricades, ja que la gran majoria dels seus components (90 %) són de plàstic².

Per tots aquests motius, cal idear accions que redueixin el consum de joguines i n'allarguin la vida útil, així com promoure la compra de joguines fetes amb materials més sostenibles.

¹ [Associació Espanyola de Fabricants de Joguines](#)

² [Fundació Ellen MacArthur](#)

³ [Comerç Just](#)

RECOLLIDA DE ROBA I JOGUINES

Organització

Perquè la recollida de roba i joguines funcioni correctament, es recomana definir-ne els aspectes següents:

- **Dates de recollida dels articles.** Quan es recolliran?
Es poden tenir en compte dues opcions:
 - Opció 1 (recomanable)
S'estableixen uns dies i hores determinats per recollir la roba i les joguines que portaran les famílies.
 - Opció 2
Si no es disposa d'espai d'emmagatzematge, la recollida es pot fer el mateix dia que es portin al punt d'intercanvi Renova.
- **Tasques i torns.** Cal definir els torns de recollida, els rols i responsabilitats de les persones participants (persones voluntàries) i la distribució de tasques (classificació dels articles, dinamització d'una possible activitat complementària a la recollida, etc.).
- **Comunicació.** Com es donarà a conèixer la recollida de roba i joguines? Caldrà definir quins canals de difusió es faran servir (circulars informatives, whatsapp, correus electrònics, cartelleria, xarxes socials del centre, blog, etc.) i les condicions per participar-hi.
La secretaria del Renova Escolar posa a disposició dels centre educatiu material de difusió de l'esdeveniment (lones i cartells editables). Per més informació i petició de material contactar amb la secretaria del Renova Escolar (renovaescolar@bcn.cat).
- **Espais, persones i materials necessaris.** Què necessitarem per organitzar i portar a terme la recollida? Haurem de seleccionar els espais idonis per emmagatzemar la roba i les joguines recollides i els materials que faran falta (quins, quants i on els aconseguirem): capsos o bosses per traslladar el material, etc.
Es recomana assegurar amb antelació a l'inici de la recollida que hi haurà prou persones organitzadores, col·laboradores o voluntàries per poder portar-la a terme i fer arribar la roba al punt d'intercanvi assignat.
- **Trasllat de la roba i les joguines a un mercat d'intercanvi.** On portarem la roba i les joguines recollides? Cal buscar el Mercat d'intercanvi Renova la teva roba! o el Mercat d'intercanvi Renova les teves joguines amb el qual es desitgi col·laborar i posar-se en contacte amb la Secretaria del projecte Renova (renova@bcn.cat) per coordinar l'actuació.
Caldrà saber si al punt d'intercanvi escollit gestionen roba, joguines o ambdós tipus de materials per organitzar la recollida del que pertoqui.
També s'haurà d'acordar si, a canvi, el centre escolar rebrà tiquets de bescanvi i quants. Un cop els rebí, el centre serà l'encarregat de repartir-los entre l'alumnat com cregui oportú.
Abans de començar a recollir roba, caldria saber els mitjans dels que es disposen per fer arribar el material recollit al mercat d'intercanvi seleccionat. Es recomana limitar la quantitat de material a recollir en funció de la capacitat de transport del que es disposi.
- **Enxarxament.** És bo posar-se en contacte amb entitats del territori per teixir aliances de participació conjunta.
- **Balanç.** Quin impacte positiu té la recollida? Per tal de poder conèixer quin és l'impacte de l'esdeveniment, cal recopilar alguns indicadors com, per exemple, nombre de persones participants o quantitat de roba o de joguines recollides (vegeu Tasques importants a fer durant la recollida).

Tasques importants a fer durant la recollida

- **Indicadors.** És necessari recopilar algunes dades durant la recollida per valorar l'impacte de l'acció.

Dades necessàries:

- Nombre de persones organitzadores
- Nombre de persones participants en la recollida
- Nombre de peces de roba o de joguines recollides

Dades opcionals:

- Conscienciació de les persones participants. Es poden portar a terme breus entrevistes per copsar l'impacte de la recollida en els hàbits de consum de les persones que donin roba o joguines, proposar-los alguns criteris de consum responsable i acompanyar-los d'una puntuació (de l'1 al 5, per exemple), etc.
- Recursos estalviats gràcies a aquesta acció. Es proposa calcular la quantitat d'aigua (vegeu Petjada hídrica associada a diferents peces de roba), les emissions de CO₂ (vegeu Petjada de carboni associada a diferents peces de roba) o els productes tòxics (vegeu Substàncies tòxiques presents a la roba) estalviats per no consumir roba o joguines de primera mà.

VALORACIÓ I PROPOSTES DE MILLORA

Un cop acabada la recollida i el trasllat de roba al mercat d'intercanvi assignat és el moment de mirar enrere i avaluar tota la feina feta. D'aquesta valoració es poden extreure propostes de millora que faran possible que, edició rere edició, el Renova Escolar sigui més enriquidor.

De la mateixa manera, es recullen algunes dades d'interès que, de manera coordinada amb el "Mercat d'intercanvi Renova la teva roba!" i el "**Error! No s'ha trobat l'origen de la referència.**", s'utilitzen per calcular la quantitat de residus evitats segons roba o joguines recollides i intercanviades.

El **formulari de valoració** del Renova Escolar es troba en el següent enllaç:

<https://forms.office.com/r/LNwJPMJEL8>

ANNEX

Origen de les matèries primeres

- Indústria textil: ¿las materias primas pueden ser naturales y químicas? – Audaces
- ¿De dónde viene el tejido con el que se fabrica tu ropa? – Moda Sostenible España
- El mapa mundial del aprovisionamiento – Moda.es

Petjada de carboni associada a diferents peces de roba

- La huella de carbono en el sector textil – Bezero
- Calculadora de la petjada de carboni de la moda

Petjada hídrica associada a diferents peces de roba

- Un vaquero: 3.000 litros de agua – ABC
- Huella hídrica de la moda: el agua que no vemos – Meteored
- La huella hídrica de la ropa: ¿cuánta agua se necesita para hacer una camiseta? – COMPRAÉTICA

Impacte ambiental i socioeconòmic de la indústria de la moda

- El impacto de estar siempre a la última moda – Mans Unides
- Fast fashion: de tu armario al vertedero – Greenpeace
- Salarios dignos – Campaña Ropa Limpia, SETEM
- Recursos – Campanya Roba Neta, SETEM i RETS
- Redesigning the future of fashion – Ellen MacArthur Foundation
- Siete años de la Campaña Detox – Greenpeace
- Amplifying worker voices in the garment and sportswear industry – Clean Clothes Campaign
- Fashion Revolution

Substàncies tòxiques presents a la roba

- Tóxicos textiles: El gran problema de la industria de la moda – Sostenibilidad + Vida
- Tòxics a la moda: 7 substàncies nocives comunes a la roba – Regió 7
- Toxics Threads: The Big Fashion Stitch-Up – Greenpeace

Consum responsable

- Guía para el consumo responsable de ropa – Campaña Ropa Limpia
- Mapa de botigues de segona mà – Ajuntament de Barcelona
- Llogar la roba: la nova manera de vestir que creix i arrela – Ara
- Economía circular – Ellen MacArthur Foundation
- Textiles – FairTrade International

- Primera desfilada amb roba de segona mà al 080 Barcelona Fashion Reborn – Diputació de Barcelona
- Pacte per a la moda circular de Catalunya – Generalitat de Catalunya
- Per allargar la vida de la roba:
 - Tallers Reparar (temàtica “Tèxtil”)
 - Millor que nou! (localitzador)
 - Vídeos Millor que nou!
 - Mascaretes reutilitzables
 - Furoshiki: emboliquem amb roba
 - Bosses de roba
 - Allarguem la vida dels texans vells
 - Embolcall sostenible
 - Barret reversible
 - Aprendre a arreglar roba
 - Arranjaments de roba bàsics
- On podem portar la roba que ja no volem?
 - Solidança
 - Formació i Treball
 - Mercat d'intercanvi Renova la teva roba!
 - Mercat d'intercanvi Renova les teves joguines!
 - Roba Amiga (“Amb BOSS@ al contenidor TARONJA”, “Una segona vida per a la roba”)
 - Càritas
 - Engrunes
 - Entrevista a Andrea Membrado de Solidança
 - Què fem amb la roba que ja no sabem com aprofitar?

Informació sobre el residu tèxtil

- Webinar EWWR Barcelona Escoles 27/09/2022 – Generalitat de Catalunya
- Pla de prevenció de residus de Barcelona 2012-2020 – Ajuntament de Barcelona
- Països on va a parar la roba usada:
 - España incrementó la exportación e importación de ropa usada durante 2019 – EFEVerde
 - Ropa usada y otros artículos textiles usados – OEC

Contingut audiovisual

- The true cost
- Las costuras de la piel
- River blue
- Machines